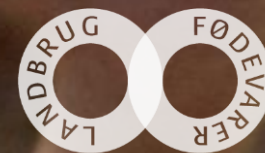

PRRS og ASF – undgå at få smitten ind

Anette Grodt Jessen, Seniordyrlæge, Veterinær- og kvalitetsforhold, SPF-Sund

Jane Rasmussen, Seniordyrlæge, Svinefagdyrlæge, Veterinær- og kvalitetsforhold, SPF-Sund

Landbrug & Fødevarer
Sektor for Gris

Disposition

- PRRS- og ASF-virus
 - Hvad har vi med at gøre
 - Smitteveje
- Risikofaktorer
 - Personadgang
 - Indkøb af grise
 - Ind- og udlevering af grise
- Øvrige risikofaktorer
 - Biogas
 - Levering af foder
 - Udlevering til DAKA
 - Gnaversikring
- Take home messages

PRRS- og ASF-virus

- PRRS-virus er luftbåren - det er ASF-virus ikke
- PRRS (type 1 og 2) findes i Danmark - ASF-virus findes (endnu) ikke i Danmark
- Der findes vacciner mod PRRS (type 1 og 2) – der gør der ikke mod ASF (endnu)
- PRRS-virus har en kort overlevelsestid udenfor grisen
 - Op til 4 dage under gunstige forhold (koldt og fugtigt)
- ASF-virus har en lang overlevelsestid (meget stabil) udenfor grisen
 - Op til måneder og år

PRRS- og ASF-virus

- **Overlevelse af ASF**
 - flere år i frosset fersk kød
 - 1 år i saltet eller røget kød
 - 5 mdr. i kølet fersk kød
 - 4 måneder i saltet, fermenteret salami
 - mere end 8 år i reagensglas med blod
 - 3-6 mdr. i blod på overflader
 - 6 mdr. i gødning
 - 2 mdr. i urin

Vidste du,

at denne
pølse kunne
koste 30 mia.
kr.?

Vidste du,

at denne
skive pølse
ville kunne
stoppe
eksporten af
dansk
svinekød

Vidste du,

at kommercielt
pakkede kødvarer
fra nogle af EU's
nabolande kan
indeholde
afrikansk
svinepestvirus

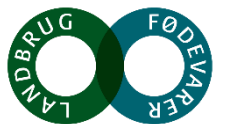

PRRS- og ASF-virus

- Begge virus kan slæbes ind i en besætning
- Mennesker kan ikke smittes med virus, men de kan overføre dem
- Begge virus kan overføres via indirekte smitte

Noget at leve af. Noget at leve for.

PRRS- og ASF-virus – smitteveje

Ligheder

- Direkte smitte fra gris til gris
- Kan overføres via
 - Personkontakt
 - Beskidte transportvogne
 - Virus i gødning og blod (obs. overlevelses tid ASF)
 - Viruskontamineret strøelse, foder og vand
 - Sæd
 - Gnavere
 - Redskaber (incl. kanyler)

PRRS- og ASF-virus – smitteveje

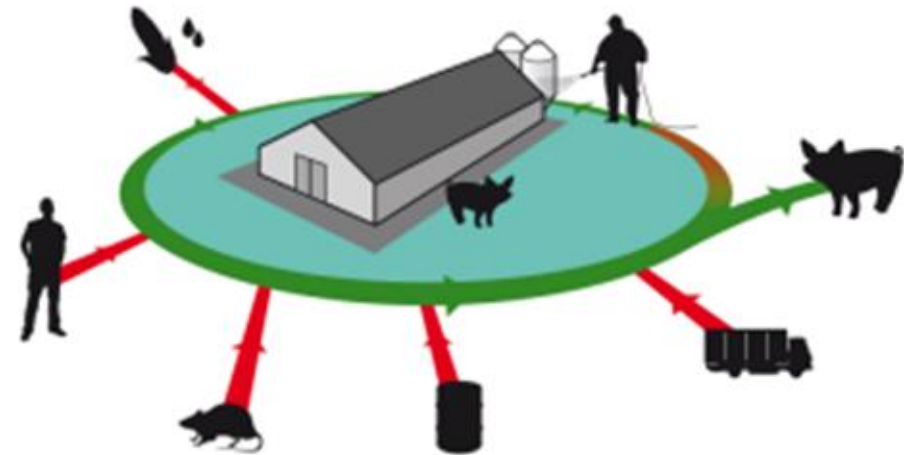

Forskelle

- Særligt for PRRS:
 - Luftbåren indenfor flere kilometer – op til 5000 meter (nyeste data)
- Særligt for ASF:
 - Indirekte via kontakt med vildsvin
 - Insektvektorer (staldfluer og klæger)
 - Kød og røgede kødprodukter
 - Slagteaffald og madaffald som indeholder virus

PRRS- og ASF-virus – smitteveje

- Den eksterne smittebeskyttelse skal være i top!
 - Helhedsindtryk af jeres besætning
- Særligt fokus på
 - Overført smitte via personer og grise
 - Ind- og udlevering af grise
 - Biogas
 - Levering af foder
 - Udlevering til DAKA
 - Gnaversikring

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- Kun én indgang til besætningsområdet - forrummet
 - Lås nu døren!
 - Skilt med kontaktoplysninger
 - Brug forrummet korrekt – indretning er ikke nok!

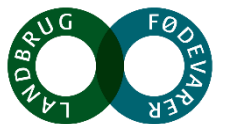

Noget at leve af. Noget at leve for.

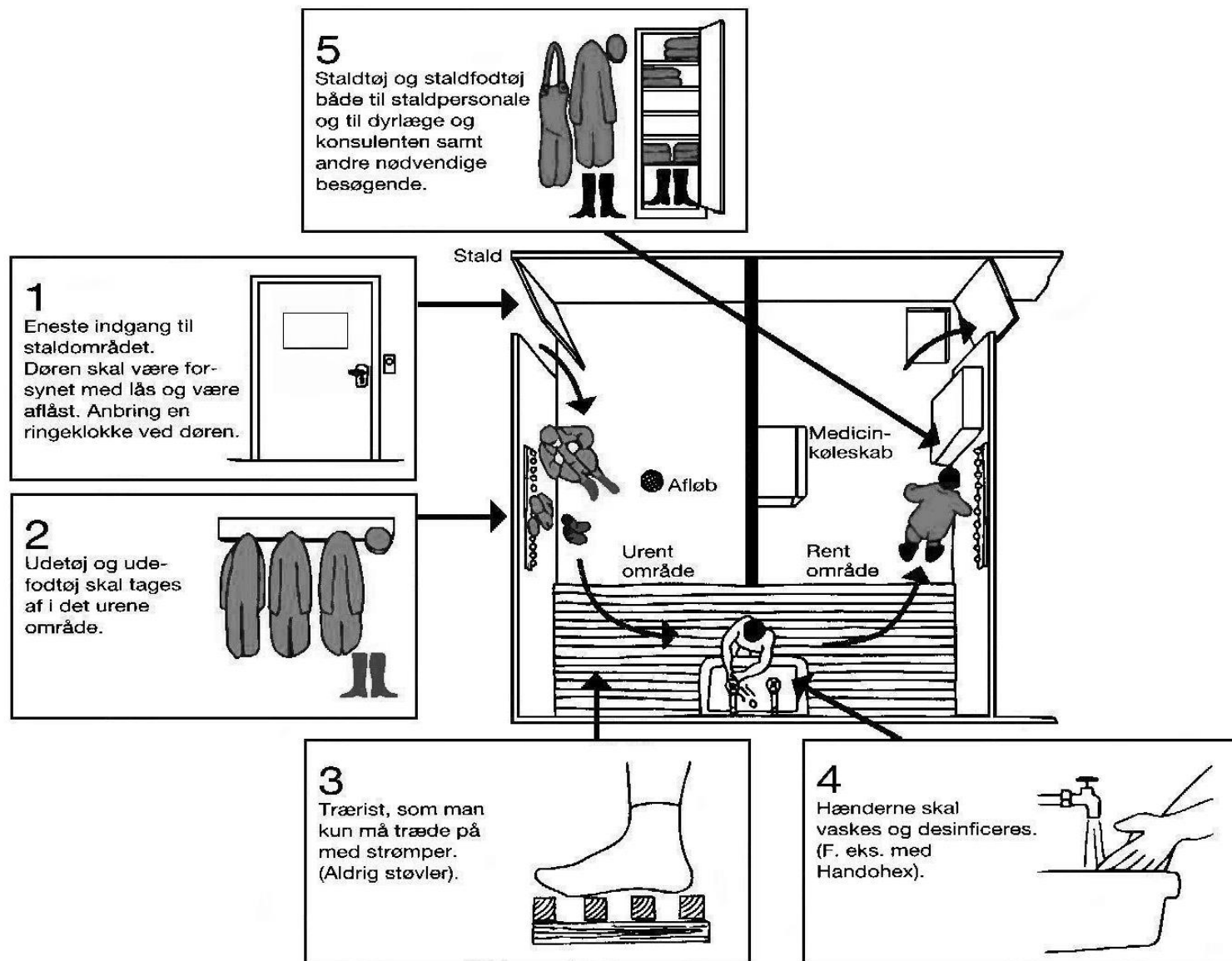

Personadgang – korrekt anvendelse

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

Noget at leve af. Noget at l

Personadgang

- HUSK DE DAGLIGE RUTINER!
 - Vask nu de hænder HVER GANG
 - Varmt vand
 - Håndsæbe – minimum 15 sek.
 - Papirhåndklæder
 - Gerne sprit
 - Skifte af tøj og sko
- Indslusning af materialer (værktøj)
 - Desinfektion og evt. karantæne
- Elektronisk udstyr
 - Hvis mobilen SKAL med ind, så hav den med i en lukket pose

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- GØR FORRUMMET TIL ET ATTRAKTIVT STED!
 - Hold det rent og pænt
 - Rengøring skal være en del af arbejdsplanen
 - Få de møgbeskidte håndklæder skiftet ud med papirhåndklæder
 - Hold det lyst og indbydende (det behøver ikke være nyt)
 - Motiverer til at holde det rent og man får lyst til at bruge det korrekt

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- GØR FORRUMMET TIL ET ATTRAKTIVT STED!
 - Hav varme på
 - Så man har lyst til at skifte tøj og vaske hænder
 - Brug det ikke lagerplads eller opbevaringsrum
- VÆR SELV DET GODE EKSEMPEL!
 - Vigtig signalværdi overfor medarbejdere og besøgende

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- GØR FORRUMMET TIL ET ATTRAKTIVT STED!
 - Sørg for rent arbejdstøj hver dag
 - Brugbart og uden store huller
 - Passende størrelser
 - Vask ved 60 grader
 - Hav ekstra tøj til gæster
 - Rent og flere størrelser

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- Må besøgende fra udlandet komme ind?
 - Ja, det må de godt, MEN overhold karantænetiderne:

Kendskab Risikoområde	Ikke indgående	Indgående (f familiemedlemmer, ansatte, dyrlæger, konsulenter samt personer som kommer for at reparere udstyr)
Høj	24 timer i DK	24 timer fra besætning til besætning
Lav	12 timer i DK	12 timer fra besætning til besætning

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

Efter jagt i udlandet eller kontakt med grise i udlandet

- Kør direkte hjem
 - Gå i bad
 - Vask tøjet ved 60 grader
 - Lad sko forblive i privatboligen
- Overhold karantænetiden!
- Tag ingen madvarer med hjem
- Lad vildsvinetrofæer og -kød blive og rejs hjem uden
- [Faktaark \(foedevarestyrelsen.dk\)](https://www.foedevarestyrelsen.dk)

Noget at leve af. Noget at leve for.

Personadgang

- Medarbejdere fra udlandet
 - Giv dem mad, når de er på arbejde
 - Tilbyd dem både kost og logi
 - Ingen medbragt mad med hjemmefra
 - HUSK: ASF overlever i fermenterede fødevarer i måneder til år

Indkøb af grise

- Smitte kan føres direkte ind i en besætning ved indkøb af grise
 - Kend status på de grise, du indkøber
 - Køb avlsdyr ind via karantænerum
 - Minimum 6 ugers karantæne
 - Det virker og smitten kommer ikke ind!
 - MEN, husk også god smittebeskyttelse af karantænerummet
 - Forrum
 - Ind- og udleveringsfaciliteter
 - Gør dig umage!

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

Din besætning kommer i nærkontakt med andre svinebesætninger, men du bestemmer selv, hvor tæt de skal komme! Du stiller kravene!

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

Ind- og udleveringsfaciliteterne er DIT ansvar

- Skal være **rengøringsvenlige** og **brugervenlige**
 - Vigtigt fokusområde
- Skal bruges korrekt!
 - Forstå risikoen

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

Lukkede biler
SPF godkendte
Høj sikkerhed

Åbne biler
Lav sikkerhed

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

- Ramper
 - En forlængelse af din besætning (direkte)
 - Vaskes indefra og ud
 - med det samme
- Udleveringsrum
 - Vaskes udefra
 - sidst på dagen (24 timer)

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

- Udleveringsvogne / slagtedyrsvogne
 - Hold dem i god stand
 - Dit eget ansvar!
 - Vaskes i afstand fra besætningen
 - sidst på dagen (24 timer)

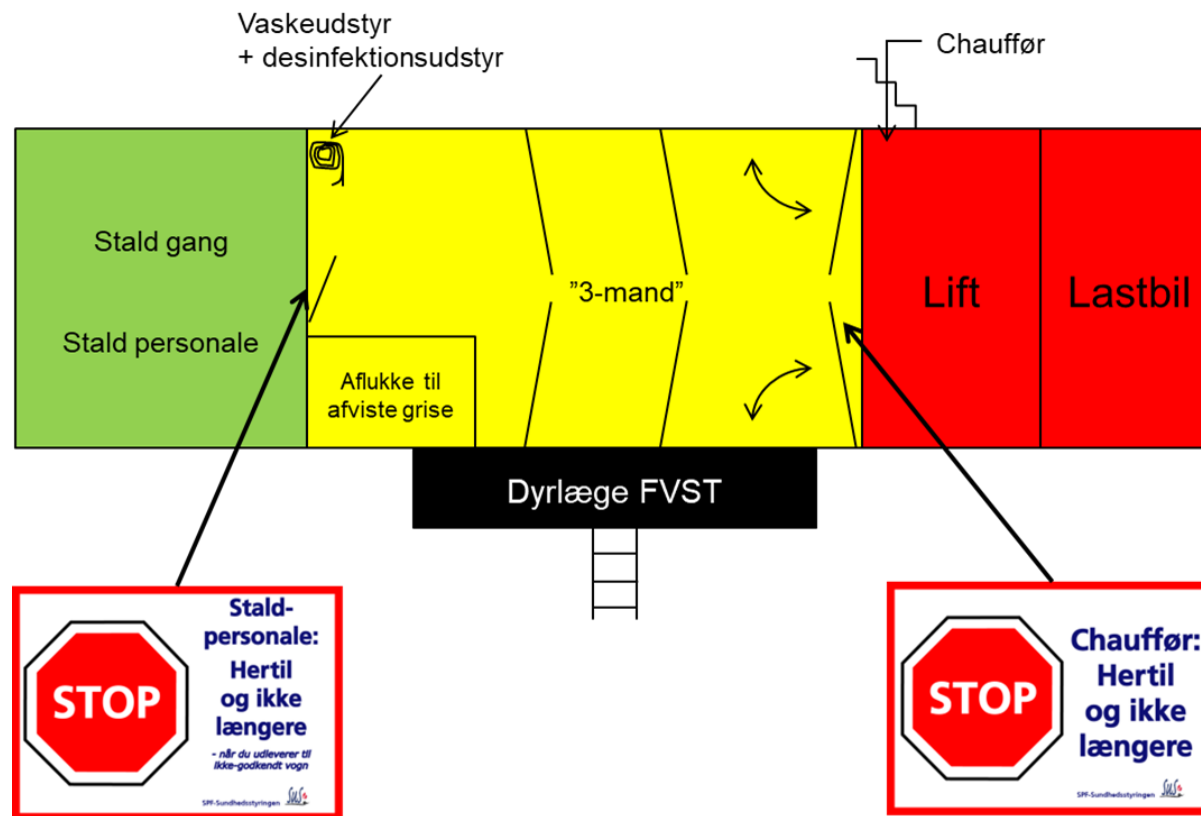

Noget at leve af. Noget at leve for.

Ind- og udlevering af grise

- Sluse
 - Sikker måde at udlevere til åbne biler
 - Forstår dine medarbejdere at anvende slusen korrekt? Forstår du det selv?
 - Lav klare procedurebeskrivelser
 - Vaskes udefra
 - sidst på dagen (24 timer)

Ind- og udlevering af grise

Rengøring af ind- og udleveringsfaciliteter

- Få det nu gjort samme dag!
- Vaskevand ej retur til besætning
- Vigtig opgave, der skal prioriteres!
 - En god vask tager tid!
- Husk karantænetid inden næste anvendelse (12 timer)
 - Desinfektion af ramper inden anvendelse

Noget at leve af. Noget at leve for.

Udlevering af grise til direkte eksport

Du er din egen grænsedyrlæge!

- Tjek vaskecertifikat og hygiejne i bilen, inden den bakker til rampen
 - Vaske- og desinfektionstidspunkt
 - Væk fra besætningsområdet
- Du skal ikke gå op i bilen, hvis du skal i stalden igen.
 - AFVIS hellere én gang for meget end én gang for lidt
- *Husk at danske lastbiler og chauffører også kan køre i udlandet*

Noget at leve af. Noget at leve for.

PrintCertifikat Side 1 af 1

VASKE- & DESINFektionsCERTIFIKAT Nr. 119512

Firma: SPF SELSKABET
SE nr.: DK - ST 89147
Kilometerstand: 748136
Hænger/trailer nr.: -

Destination: UKENDT

Behandlet 12.07.2013 kl. 19:36 uden anhænger/trailer vasket subvognligt, desinficeret subvognligt

Bilen har sidet kørt med: SVIN

Anvendt desinfektionsmiddel: OXYKOL

Undergrunde fører af overensvarende lænnet bekræfter tilgængeligheden af overensvarende oplysninger. Anlæget er udført af undergrunde og efter de nævnte regler, der er fastlagt i DANISH Transportstandard DANISH Transportstandard. Undergrunde erklærer hermed, at vilkårene overensvarende reglerne, der er fastlagt i DANISH Transportstandard, er opfyldt, og bilen holder 48 timer i overensvarende garanteret til vask og desinfektion på en DANISH godkendt vask og desinfektionsanlæg.

1. Biler og trailer til dansk besættelse, hvis de skal flyttes der til levering mellem besættelser i Danmark.
2. Hvis bilen de sidste 7 dage har kørt i et land, der er på listen over lande, der kræver særlig opmærksomhed.

Als Fahrer und Verantwortlicher des abgenommenen Fahrzeuges bestätigen sich die Richtigkeit der abgenommenen Angaben.
Die Arbeit ist von Untergründen und nach dem Erlaß der festgelegten DANISH Transportstandard für Wash- und Desinfektionsanlagen ausgeführt worden.
Der Untergründe erkläre hiermit, dass er die Regeln der festgelegten DANISH Transportstandard eingehalten wird. Fahrzeug, die direkt aus dem Ausland kommen, müssen 48 Stunden Quarantäne einhalten nach der Befreiung und Desinfektion zu einer nach DANISH registrierten Wash- und Desinfektionsstation bevor:

1. Sie Lebensmitteltransporte zwischen Schweden/Estland in Dänemark durchführen können.
2. Wenn das Fahrzeug innerhalb der letzten 7 Tage in einem der aufgelisteten Länder, besondere Aufmerksamkeit haben, bevor Ankauf zu allen Deutschen Schweinebetriebe, Sammelstellen ausgenommen.

Fører/Ansvarlig
[Signature]

Undergrunde kan bekræfte, at overensvarende lænnet har gennemført overensvarende behandling hos DANISH Safety Wash A/S i Padborg.
Undergrunde har syret lænnet og alle færdig syret urenheder.

Class Hagen
For DANISH Safety Wash ApS

Dette vaskeriel er godkendt til vask og desinfektion i henhold til
Danish Transportstandard DANISH 13.07.2013
http://www.danishtransportstandard.com/EN/AS/Baltic/Control/Id. 13.07.2013

48 hours
48h

Biogas

- Værn om smittebeskyttelsen trods nye tiltag
- Hold styr på logistikken - stil krav
 - Forlang 12 timers karantæne fra kørsel med svinegyлле
 - Rengøring af tankvogne
 - Ved trekantskørsel (luft i tank kan være smittefarlig)
 - Ej levering af afgasset gylle nær svineejendom inden ankomst
 - Ved afgasset gylle retur – forlang termofil behandlet gylle

Levering af foder

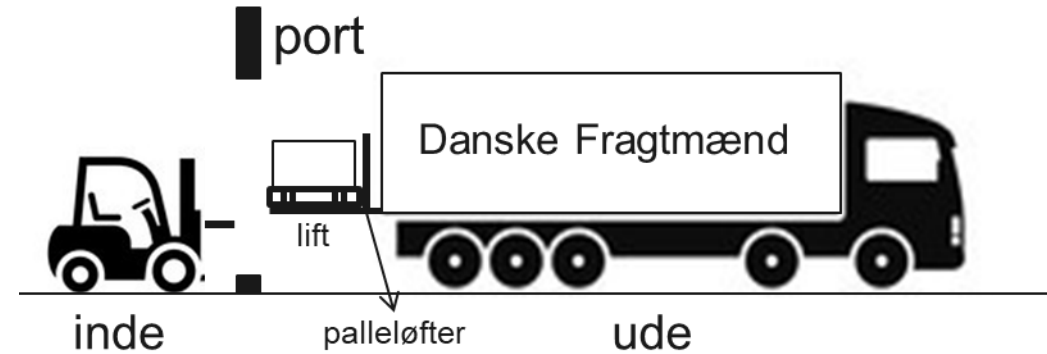
- Kommer med store mængder ad gangen
 - Ind i silo/korngrav – direkte ind til grisene
 - Foderemner fra udlandet (OBS vildsvin og ASF)
- Læsser af tæt på besætningsområdet
 - Sørg for egne forbindelsesslanger
- OBS ingen krav om vask af foderbiler ved grænsen!
 - Foder fra Tyskland – pendulkørsel til Danmark
 - Danske foderbiler kører også i Tyskland
 - Kontakt din foderleverandør og stil krav

Noget at leve af. Noget at leve for.

Levering af foder

- Luft i tankvognen (tømning af silo - smitterisiko)
- Forlange nye paller ved pallevarer
 - Vær obs. på fragtmændens palleløfter
- Brug SPF-godkendt strøelse
 - Smittebeskyttelsen er godkendt
 - Risiko vurderet

Udlevering til destruktion

- Håndtér ikke grønne DAKA-containerne direkte fra staldområdet
 - Containerne håndteres af kran og kan røre indhold i lastbilens container
 - vask og desinfektion efter tømning
 - Handske eller snor fra dør til låg
- Store grise og søer til døren og kæde i udefra
 - Niveauforskel
- Afhentning (DAKA-plads) væk fra besætningsområdet

Noget at leve af. Noget at leve for.

Gnaversikring

- Passiv sikring – dit ansvar
 - Bygningsgennemgang – vigtigt at fejl og mangler udbedres
 - Hindre adgang for mus og ROTTER
 - Undgå foderspild – hold rent omkring fodersiloer
 - Bevoksning skal undgås og jorden skal holdes ren langs bygninger
- Aktiv sikring
 - Autoriseret skadedyrsbekæmpelsesfirma
 - Egen autorisation

Noget at leve af. Noget at leve for.

Take home messages!

- Vi vil alle stadig gerne have produktion af sunde og raske grise i Danmark, så vi kan spise dansk grisekød og bevare arbejdspladser – derfor skal smittebeskyttelsen tages alvorlig!

Noget at leve af. Noget at leve for.

Take home messages!

- **Sæt smittebeskyttelse på dagsordenen**
- Brug forrummet rigtigt – indretning er ikke nok i sig selv
- Brug ind- og udleveringsfaciliteterne rigtigt - indretning er ikke nok i sig selv
- Vær selv det gode eksempel
- Uddan, motivér og kontrollér dine medarbejdere
- Hav faste rutiner og arbejdsbeskrivelser

Take home messages!

- Husk Afrikansk svinepest truer Danmark
- Kæden er ikke stærkere end det svageste led!
 - **Vil du være det svageste led?**

Spørgsmål?

Noget at leve af. Noget at leve for.

